

Ĉ

Ĉaro **ALD** ~eto. 1 Durada malgranda ~o, kiun oni puŝas aŭ tiras per du timonetoj. 2 ☞ Movebla parto de skribmaŝino, konsistanta ĉefe el kaŭĉuka cilindro, ĉirkaŭ kiu volviĝas la papero, k el la ĝin portanta ĉasio. ~umo. Malgranda ~eto, kiun oni puŝas aŭ tiras per du timonetoj, k kiu ruligas sur unu sola rado, posta aŭ meza. **Krom~o**. Gondolforma ~eto al kroĉita ĉe la flanko de motorciklo.

ĉilo ♥. Blanka likvaĵo rezultanta de la digestado de la ĉimo en la intestoj k sorbata tra la kanaloj ~portaj.

ĉimo ♥. Kaĉaspekta miksaĵo, rezultanta el la digestado en la stomako de la manĝitaj nutraĵoj, k troviganta en la duodeno.

ĉimpanzo 𐀓𐀮. Mamulo el la subordo de simioj, homsimila, sed kun tre grandaj oreloj k malgrandaj dikfingroj, vivanta en Afriko (*Pan troglodytes*).

D

* **D**. La kvina litero de la Esp. alfabeto, uzata interalie kiel angla-germana nomo de la dua tono de la natura majora skalo, responda al la sonoro de 294 periodoj en sekundo (= franca-itala «re»).

daimlo. Japana feŭda nobelo.

dalai-lamao (R). Ĉefpastro de la Tibeta budaisma eklezio.

* **Damo** **ANST** 1 Honora nomo, per kiu la mezepokaj eŭropaj kavaliroj k poetoj montris al sia korestrino: *balati por sia ~o*; *prikanti sian ~on*. 2 Atuta duobligita disko ĉe la ~ludo: *atingi, ricevi ~on*; *ludi ~ojn* (= ~ludon). 3 Reĝino en kart- aŭ ŝakludo. ~igi. 1 Ŝanĝi diskon en ~on. 2 (analoge) Ŝanĝi ŝakpecon en ~on aŭ en alian figuron. ~cervo. Damao. ~ludo. Ludo por du personoj, konsistanta el tabulo dividita en 100 (franca ludo) aŭ 64 (angla) fakoj alterne nigraj k blankaj, k el du serioj da diskoj, unu blanka k la alia nigra. ~peco. Elementa unuo en ~ludo, konsistanta en disko.

dampi (tr) 𐀓. Mane aŭ ile malpliigi la vibradon de kordo, aŭ ŝanĝi sufoko aŭ obtuzige ties sonkvaliton: ~ila sono de harpo; ~ilo de piano.

darkemono z (Bd). Ormonero de la antikvaj Persoj, surhavana la vizaĝon de Dario.

darmo (R). 1 La instruo de la Budao. 2 La tuta doktrino de la budaismo. **Kp** EVANGELIO, SAMGO.

dekalogo z (Bb). La dek ordonoj religiaj, kiujn la Biblio prezentas kiel diktitajn de Javeo al Moseo.

demarkaclo 𐀓𐀮. Oficiala fiksado de politika landlimo aŭ regionlimo.

demenco 𐀓. Simptomaro, karakterizita per la kompleta k definitiva ruiniĝo de la psikaj kapabloj. **Frua ~o**. Generale organika psiko-neurozo. **Senila ~o**. Mensomalsano karakterizita per lezoj de la noblaj elementoj de la cerbo kun relativa saneco de la angioj, k produktanta ruiniĝon de la socia memo. ~ulo. Homo suferanta je ~o.

demoralizi z (tr). Senkuraĝigi, senenergiigi.

* **Denaro** **ALD** 2. Internacia unuo de mezurado por la diametro de la nilon-fadenoj.

depoziclo 𐀓𐀮. Deklaracio, farita de persono vokita doni ateston antaŭ juĝa aŭ polica instanco. ~i (x). Fari ~on.

depresio. Ekonomika kriza stato, kiu estigas mallaborecon k neaĉetadon.

derviso. Vaganta muzulmana monaĥo.

descendi (tr) 𐀓. Malsupreniri.